

EL GREC, any rere any

Per Guillem Clua.

Institut de cultura: Festival d'estiu de Barcelona 2001
del 25 de juny al 2 d'agost

➔ El Festival d'Estiu de Barcelona compleix el seu 25è aniversari amb la mirada posada al 1976, un any convuls marcat per la mort de Franco i l'optimisme democràtic i, per extensió, artístic. El Grec va ser la punta de l'iceberg d'una iniciativa dels professionals de l'escena per apropar el teatre al ciutadà. A continuació, fem un repàs de totes les edicions, amb els esdeveniments i espectacles teatrals més destacats. ■

2001

Ajuntament de Barcelona

1976 EL NAIXEMENT

Fa 25 anys, el món de l'escena es va agrupar en l'Assemblea d'Actors i Directors (AAD) per impulsar diverses reivindicacions professionals i socials. Una d'elles era apropar el teatre a la gent i fomentar la seva funció social.

D'aquí neix la concepció d'una temporada d'espectacles que impliqués el major nombre de professionals possible. L'escenari proposat és l'amfiteatre grec, construït el 1929.

Muntatges destacats:

- *Divinas Palabras* (Cia. N. Espert)
- *Tirant lo Blanc* (Adaptació de Maria Aurèlia Capmany)
- *Bodas que fueron famosas del Pingajo y la Fandanga* (Dir. José M^o Rodríguez Méndez)

1977 LA CRISI

La segona cita amb el Grec es va haver d'enfrontar a l'escissió dels òrgans d'expressió de la professió, però l'AAAD va gestionar la posada en escena de 23 espectacles a l'amfiteatre i al Mercat de les Flors.

L'any següent, la falta de suport de l'Ajuntament en va fer impossible una nova edició.

Muntatges destacats:

- *Joana d'Arc, el matador del cavall blanc* (Bread and Puppet Theatre)
- *Primera història d'Esther* (Companyia Adrià Gual)
- *Édip* (Dir. Josep Anton Codina)

1979 LA IMPLICACIÓ MUNICIPAL

El primer ajuntament democràtic va assumir la iniciativa de l'AAAD i va perfilar una programació per a l'amfiteatre de Montjuïc, l'únic espai municipal. Aquesta seria la gènesi del gran certamen que coneixem actualment.

Muntatges destacats:

- *Antígona* (Dir. Josep Maria de Sagarra i Josep Montanyès)
- *Antaviana* (Dagoll Dagom)
- *M-7 Catalonia* (Els Joglars)

1980 L'OBERTURA INTERNACIONAL

La Plaça del Rei s'incorpora per primer cop i per sempre als espais fixos del festival. Aquesta edició es caracteritza per la voluntat d'obrir-se a altres països.

En són exemples *Le cirque imperial* (Centre Dramatique de la Corneuve) i *Misterio Buffo*, (Dir. Dario Fo). El nombre d'espectacles supera la cinquantena.

Muntatges destacats:

- *Les Bacants* (Cia. Adrià Gual)
- *Antoni i Cleopatra* (Teatre del Trànsit)
- *Titus Andrònic* (Teatre Lliure)

1981 LA CONSOLIDACIÓ

Amb més de 60 espectacles en cartell, l'Ajuntament recupera espais oblidats de la ciutat com la Casa de la Caritat o l'Oratori de Sant Felip Neri.

Després de dos anys de tempteig, el consistori ha donat una forma al Grec que es mantindrà força inalterable en futures edicions.

Muntatges destacats:

- *La bella Helena* (Teatre Lliure)
- *Medea* (Companyia Núria Espert)
- *Le troiane* (Teatre Grec de Siracusa)

1982 L'ANY DE LA MÚSICA

La presència de cantautors al festival havia estat sempre molt important, però l'any del Mundial la música encara va cobrar més protagonisme amb Pau Riba,

Atahualpa Yupanki, Joan Isaac, Tete Montoliu, Narciso Yepes... El pressupost arriba als 50 milions i el nombre d'espectacles, a 79. El Turó Park acull teatre infantil.

Muntatges destacats:

- *Arlechino e gli altri* (Dir. Luigi Lunari i Ferruccio Soleri)
- *Somni d'una nit d'estiu* (Dir. Lindsay Kemp)
- *El misantrop* (Teatre Lliure)

1983 CENT ESPECTACLES

La línia d'expansió es tradueix en gairebé centenar de muntatges distribuïts en els cinc espais de l'any anterior: l'amfiteatre (música, dansa, òpera i teatre), la Plaça del Rei (cantautors), la Casa de la Caritat (petit format), els Jardins de l'Hospital (música clàssica) i el Turó Park (infantils).

terior: l'amfiteatre (música, dansa, òpera i teatre), la Plaça del Rei (cantautors), la Casa de la Caritat (petit format), els Jardins de l'Hospital (música clàssica) i el Turó Park (infantils).

Muntatges destacats:

- *Glups!* (Dagoll Dagom)
- *L'elisir d'amore* (Dir. Mario Gas)
- *La indagació* (Cia. La Persiana)

1984 L'OFF-GREC

Joan Maria Gual i Josep Anton Codina agafen el relleu de la direcció amb un nou espai: una carpa al

Parc de la Ciutadella on es presenten produccions nocturnes d'un efímer Off-Grec. Aquesta edició aposta, a més, per una oferta marcada per la diversitat.

Muntatges destacats:

- *L'auca del senyor Esteve* (Zitzània Teatre)
- *Accions teatrals* (La Fura dels Baus)
- *Non essere, not to be, non pas être* (Vittorio Gassman)

1985 EL GREC JOVE

La iniciativa d'integrar el Parc de la Ciutadella adopta aquest nom i relliga la idea d'un

Off a l'oblit. Ara s'hi ofereix teatre de petit format, música i cinema. Es consoliden les dates: de finals de juny a mitjan agost amb la inauguració el dia després de Sant Joan.

Muntatges destacats:

- *Orphée aux enfers* (Théâtre Fontaine)
- *Salomé* (Companya Núria Espert)
- *Events* (Merce Cunningham Dance Company)

1989 EL FESTIVAL DE BARCELONA

El Grec passa a adoptar aquesta nomenclatura més oficial, tot i que l'any següent

es torna a canviar per la definitiva "Festival d'Estiu de Barcelona". La sala Zeleste i el Velòdrom d'Horta se sumen als espais utilitzats fins a la data.

Muntatges destacats:

- *Les troianes* (Dir. Thierry Salmon)
- *Belmonte* (Cia. Gelabert-Azzopardi)
- *Don Pasquale* (Dir. Joan Lluís Bozzo)

1990 CONCENTRACIÓ D'ESP AIS

Quatre escenaris aglutinen la programació: l'amfiteatre, el Mercat de les Flors, la

Plaça del Rei i el Velòdrom. Després d'uns anys en què Peret havia estat l'encarregat de dissenyar el cartell, la imatge s'encarrega a Amèrica Sánchez per canviar any rere any.

Muntatges destacats:

- *Maria Estuard* (Teatre Lliure)
- *Le Polygraphe* (Théâtre Repère)
- *Calígula* (Dir. José Tamayo)

1991 EL GREC AL CARRER

Aquest títol aglutina les iniciatives dutes a terme a l'aire lliure, concre-

tament a la Via Júlia, la platja del Bogatell i la Ciutadella. Una altra novetat va ser la inclusió d'un cicle de Música Islàmica, amb cantants i companyies del món àrab.

Muntatges destacats:

- *La noche de Eldorado* (Dir. John Strasberg)
- *El somni d'una nit d'estiu* (Dir. Calixto Bieito)
- *L'hort dels cirerers* (Dir. Konrad Zschiedrich)

1986 EL GREC JOVE

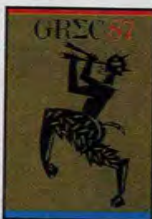
Marta Tàtjer passa a dirigir el festival i porta a Barcelona un dels noms propis de la dansa del

segle xx: Martha Graham. En aquesta edició debuta al Grec Àngels Margarit, amb l'espectacle que donaria nom a la seva companyia: *Mudances*.

Muntatges destacats:

- *El Mikado* (Dagoll Dagom)
- *Els virtuoses de Fontainebleau* (Els Joglars)
- *Il desiderio preso per la corda* (Dir. Mario Martone)

1987 MENYS ÉS MÉS

El nombre de produccions es redueix a la meitat, però s'hi afegeixen dos espais més: el Po-

ble Espanyol i el Mercat de les Flors, focalitzant així a Montjuïc l'activitat del festival. El Mercat, però, debuta amb una programació exclusivament musical.

Muntatges destacats:

- *Désirs parade* (Philippe Genty)
- *Arganchulla* (Carles Santos)
- *El Cantar del Mío Cid* (Corral de Comedias del Príncipe)

1988 NOUS ESCENARIS

Elena Posa inicia la seva trajectòria de vuit anys com a directora del Grec fent-lo arribar, per primer

cop, a dues sales privades: el Principal i la Villarroel, amb *Le récit de la servante Zerline*, d'Hermann Broch i *If Pyramids Were Square* de la companyia Plan K. L'hivernacle de la Ciutadella acull concerts íntims.

Muntatges destacats:

- Coreografies de Nederlands Dans Theatre
- *New Demons* (La La La Human Steps)
- *All talking, all singing, all dancing... all Gershwing* (Cia. Manel Barceló)

1992 FESTIVAL OLÍMPIC DE LES ARTS

El Grec es va integrar en les iniciatives culturals de l'any dels Jocs amb un cartell de

Picasso. El Grec al Carrer s'amplia a l'Estació de França, el Moll de la Fusta i el Parc de l'Espanya Industrial. A causa dels fets extraordinaris que vivia la ciutat, la inauguració s'avança al 17 de juny.

Muntatges destacats:

- *Les pêcheurs de perles* (Dir. Simón Suárez)
- *Les noces de Figaro* (Teatre Lliure)
- *Isabel, tres caravel·les i un embolicador* (Dir. Dario Fo)

1993 CANVI DE RUMB

El teatre guanya protagonisme, tot i que la música segueix oferint la majoria de propostes.

Amb cartell de Miró, el festival recupera una Casa de la Caritat renovada i obre el Palau dels Esports a la Companyia Nacional de Danza, amb peces de Nacho Duato i Jiri Kylian.

Muntatges destacats:

- *Asdrúbila* (Dir. Carles Santos)
- *The Street of Crocodiles* (Théâtre de Complicité)
- *Sueño de una noche de verano* (Dir. Helena Pimenta)

1994 LA GRAN EXPANSIÓ

El Grec passa dels vuit espais de l'any anterior a 25 amb la incorporació d'un bon

nombre de teatres de la ciutat. És el boom de l'oferta escènica, que en aquesta edició compta amb 25 produccions. Shakespeare és el gran protagonista.

Muntatges destacats:

- *Otel·lo* (Dir. Mario Gas)
- *Quotations from a Ruined City* (Dir. Reza Abdoh)
- *Mentides de debò* (Cia. Metros)

1995 CONTINUÏTAT

El darrer any d'Elena Posa al capdavant del Grec repeiteix la línia d'expansió, amb molts espais i més

estrenes. Curiosament, serà Xavier Albertí -el director següent- qui dirigità l'obra inaugural: *Antoni i Cleopatra*. La iniciativa *Dansa al parc* omple de ballarins el Parc Güell.

Muntatges destacats:

- *L'hostalera* (Dir. Sergi Belbel)
- *El rei Joan* (Dir. Calixto Bieito)
- *Les sept branches de la rivière* Ota (Dir. Robert Lepage)

1996 IMPULS A LA CREACIÓ LOCAL

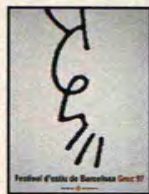
Els escenaris de la ciutat van mostrar el treball d'una nova generació d'autors i

directors com Alberto Bokus (*Clàssic*), Roger Bernat (*Una història d'amor*) o Rafel Duran (*L'alfabet d'aigua*). El Macba i el CCCB se sumaven als espais del Grec amb *Escenaris al carrer*, de Comediants.

Muntatges destacats:

- *L'avar* (Dir. Sergi Belbel)
- *Romeo y Julieta* (Cia. Metros)
- *Murx den Europäer!* (Dir. Christoph Marthaler)

1997 ZONA METROPOLITANA

L'oferta segueix sent extensa i es dissemina per la ciutat i, fins i tot, a Santa Coloma

de Gramenet, l'Hospitalet, Badalona i Sant Adrià del Besòs. La creació local té com a exponents *Sóc Lletja*, de Sergi Belbel i Jordi Sánchez; *La venda*, de Lluïsa Cunillé; i *10.000 kg* (General Elèctrica).

Muntatges destacats:

- *Non sempre splende la luna* (Piccolo Teatro di Milano)
- *La tempestat* (Dir. Calixto Bieito)
- *Bound To Please* (DV8 Physical Theatre)

Els directors més destacats

Biel Moll (1980-1983)

Trobo poc acurada la celebració dels 25 anys del festival perquè la implicació municipal no va arribar fins als vuitanta. Fins llavors va ser la professió, amb el seu esforç, la que va tirar endavant diverses iniciatives. Que es vulgui celebrar em sembla molt bé, però no hem d'oblidar la tasca dels homes i dones de teatre que, sense suport institucional, van voler canviar les coses el 1976.

Joan Maria Gual (1984-1985)

La meua va ser una època de reestructuració, d'heretar una estructura i fer-la créixer. Tinc la sensació de locomotora, ja que vaig acabar d'impulsar el Festival als seus inicis, el mateix que vaig fer amb el Teatre Regina i el Mercat de les Flors. Llavors s'acabava de destapar una ampolla d'il·lusió per fer un teatre que canviés les coses. Ara, per desgràcia, predomina el teatre complaent sobre el compromès.

Elena Posa (1988-1995)

Quan vaig arribar, el festival no era festival. Era una campanya municipal deficitària i sense gaire suport del públic. El nostre equip va aconseguir transformar-lo en un reconegut certamen interna-

cional, plural i multidisciplinari. Personalment, em va aportar la satisfacció de poder somniar coses que semblaven impossibles i donar-les a la gent.

Xavier Albertí (1996-1999)

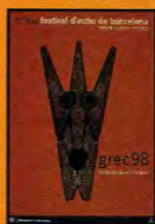
El panorama teatral al país fa cinc anys no tenia res a veure amb l'actual. La ciutat havia perdut les plataformes que posessin al capdavant la figura del creador. El festival va solucionar aquest problema i d'això me'n sento orgullós. També se m'acusa, per dir-ho així, de voler fer créixer el festival desmesuradament. Això, però, era el primer pas per consolidar una secció oficial i una espècie d'off. Però la idea s'ha desestimada actualment.

Borja Sitjà (2000-2001)

El 1976 va ser el punt de partida de moltes coses, tant de bones com de dolentes. Avui dia encara estem pagant els errors de tot el que no es va saber resoldre llavors, com establir les bases d'una diferenciació entre teatre públic i privat. Tot i això, aquell va ser el moment més important del teatre a Catalunya.

Pel que fa a la meua direcció del Grec, quan vaig arribar em vaig proposar concretar l'oferta per fer-la més assequible i coherent amb la realitat de Barcelona. En els dos anys que vènen, voldria impulsar la projecció de la creació local a l'estranger.

1998 L'ANY LORCA

El Grec no gira l'esquena al poeta i dramaturg andalús i acull *Así que pasen cinco años* (Dir. Joan

Ollé) i *El paseo de Buster Keaton* (Dir. Joan Baixas), entre d'altres propostes. El certamen segueix en línia expansiva i acull grans noms de l'escena internacional.

Muntatges destacats:

- *Je suis un phénomène* (Dir. Peter Brook)
- *Memorias de Adriano* (Dir. Maurizio Scaparro)
- *Les presidentes* (Dir. Carme Portaceli)

1999 PROPERA PARADA: EDIMBURG

El festival escocès inicia una col·laboració amb el Grec que permet la representació a Edimburg d'estrenes com *La cita*, de Lluïsa Cunillé i *L'especulador*, de David Greig. La variada oferta inclou Lope de Vega, Shakespeare, Neil Simon i creacions autòctones.

burg d'estrenes com *La cita*, de Lluïsa Cunillé i *L'especulador*, de David Greig. La variada oferta inclou Lope de Vega, Shakespeare, Neil Simon i creacions autòctones.

Muntatges destacats:

- *Arlecchino, servitore di due padroni* (Piccolo Teatro di Milano)
- *Una joventut europea/ Trilogia 70* (Roger Bernat/ General Elèctrica)
- *Dinou-Norantanou* (Cia. Nats Nus)

2000 L'AUSTERITAT

L'últim Grec del segle arribava amb un nou director: Borja Sitjà. L'expansió dels anys anteriors

es limita a una secció oficial més austera, amb una important presència dels clàssics castellans (*La dama duende*, *Maravillas de Cervantes*) i de la dramaturgia napolitana.

Muntatges destacats:

- *A Little Night Music* (Dir. Mario Gas)
- *El temps de Planck* (Dir. Sergi Belbel)
- *Por menjar-se ànima* (Dir. Carme Portaceli)

UN METGE A COPS DE BASTÓ

Moliere

www.guaschteatre.com